

Novela zákona o návykových látkách musí před novými látkami urychleně ochránit hlavně děti

9.8.2023 - | Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR

Novela zákona o návykových látkách musí před novými látkami urychleně ochránit hlavně děti, proto ji Vláda ČR projedná ještě o prázdninách

Na českém trhu se v tuto chvíli prodávají psychoaktivní látky, které nepodléhají žádné kontrole a regulaci. Přestože se jedná o látky s nízkým zdravotním a společenským rizikem, může být jejich neomezená dostupnost nebezpečná zejména pro dětskou populaci. Jedná se o látky jako je např. kratom nebo tzv. CBD konopí. Přístup k nim není v tuto chvíli omezen ani věkem, ani místem prodeje, protože nejsou kontrolovány jako omamné a psychotropní látky (OPL) mezinárodními úmluvami nebo evropskými předpisy. Proto skupina poslanců napříč politickým spektrem připravila urychleně novelu, která zavádí nové kategorie látek - tzv. psychomodulační a psychoaktivní látky.

„Není možné, aby si tyto látky v neomezeném množství legálně kupovaly děti, aby si je kupovaly v automatech bez jakékoli kontroly nebo v podstatě v jakékoli prodejně. To je to hlavní, co musí vyřešit naše novela, která jednoznačně stanoví zákaz prodeje podobných látek nezletilým nebo z automatu. Stejně tak bude možné nakupovat tyto látky jen na určených místech a ne kdekoli, jako je tomu dnes,“ vysvětlila hlavní přínos pro ochranu zdraví dětí předsedkyně Výboru pro zdravotnictví PSP ČR **MUDr. Zdenka Němečková Crkvenjaš, MBA** jedna z navrhovatelek.

Novela zavedením nových kategorií látek vyplňuje širokou mezeru mezi dvěma současnými extrémními alternativami, mezi neregulovanou dostupností na jedné straně a mezi prohibicí látky s přísným vymáháním zákazu v trestněprávní rovině na straně druhé.

„Jde o revoluční krok v rámci celé EU i globálně. Nový seznam bude mít možnosti přísné regulace nových návykových látek, ale nebude se pohybovat v prohibičním a kriminalizačním módu. Na tento seznam by mohla vláda vkládat látky, které nejsou kontrolovány mezinárodními úmluvami,“ říká **národní koordinátor pro protidrogovou politiku Mgr. Jindřich Vobořil** a dodává: *„To ale není vše. Vláda pak bude muset rozhodnout, zda například kratom, či HHC na seznam zařadí. To není automatické. Musím tedy upozornit, že pokud se prodejci nebudou držet nějaké etiky a od září se budou opět masově řešit tyto, a další nové látky na školách, bude se jen těžko obhajovat jejich zařazení na seznam, a ne opět na seznam zcela zakázaných látek vedle heroinu, kokainu a dalších pěti set látek,“*.

Hlavním cílem novely je regulovaná nabídka psychoaktivních látek, resp. regulovaný trh, který by se mohl v první fázi týkat například kratomu a tzv. nízkopotentního konopí s obsahem do 1 % THC (tzv. CBD konopí). Tyto látky se nyní nachází v regulačním vakuu. Vyřeší také problémy s uváděním na trh významné části CBD konopí a produktů z něj, především těch, které jsou určeny k rekreační spotřebě. Návrh má za cíl snížit rizika vyplývající z toho, že se nové psychoaktivní látky dostávají na trh, aniž by podléhaly jakémukoli regulaci (sběratelské předměty...), ale na druhou stranu je cílem nepodrobovat tyto látky trestněprávní prohibici jako nelegální drogy.

Psychomodulační látky budou moci být uváděny na trh jen v jednotkovém balení, bude omezeno jejich množství v balení a koncentrace účinných látek, nesmí obsahovat cizorodé látky (chemické a

mikrobiologické limity), a musí být označeny tak, aby spotřebitel obdržel všechny relevantní informace včetně zdravotního a bezpečnostního varování. Počítá se také se zavedením spotřební daně z psychomodulačních látek, jež bude příjmem státního rozpočtu.

Některá omezení plynoucí z návrhu novely:

- • Prodej je povolen pouze ve specializovaných prodejnách, zaměřených na prodej těchto látek a souvisejícího sortimentu.
- • Prodej nezletilým je zakázán.
- • Prodej prostřednictvím prodejního automatu je zakázán.
- • Při prodeji na dálku je prodejce povinen ověřit věk kupujícího (podobně jako u alkoholu a tabáku).
- • Přeshraniční prodej látek při prodeji na dálku je zakázán.
- • Vývoz je možný výhradně v režimu povolení.

Kromě kategorie psychomodulačních látek zavádí návrh druhou novou kategorii látek, tzv. nové psychoaktivní látky. Jde o látky s předpokládanou psychoaktivitou, ale s neznámým rizikem pro zdraví. S takovými látkami nebude možné nakládat jinak než pro výzkumné účely a bude zakázáno jejich uvádění na trh.

Oba nové seznamy, tj. seznam psychomodulačních látek a seznam nových psychoaktivních látek, stanoví vláda nařízením. Není proto nyní možno uvést kompletní seznam látek, které budou na seznamy zařazeny.

Návrh zákona se skládá ze sedmi částí, které obsahují novelizace zákona o návykových látkách, zákona o regulaci reklamy, zákona o provozování rozhlasového a televizního vysílání, trestního zákoníku, zákona o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání, zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, a zákona o službách platform pro sdílení videonahrávek. Návrh právní úpravy připravovala déle než rok odborná pracovní skupina ustanovená pod sekretariátem Rady vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí a národním koordinátorem pro protidrogovou politiku. Poté se návrhu na základě koaliční dohody všech pěti vládních stran ujala skupina poslanců „napříč politickými stranami“.

Novelu navrhla skupina poslanců ve složení Zdenka Němečková Crkvenjaš, Tom Philipp, Věra Adámková, Michaela Šebelová, Martina Ochodnická, Klára Kocmanová a David Kasal. Tato skupina předložila Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky návrh na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách, ve znění pozdějších předpisů a další související zákony. Dne 3. srpna byl návrh – sněmovní tisk 504/0 – postoupen vládě k vyjádření stanoviska.

„Děkuji všem, kdo novelu zákona podpořil nebo na ní pracoval. Věřím, že tento urychlený proces dokáže vyřešit podle mě v tuto chvíli ten nejpálčivější problém s neomezeným prodejem psychoaktivních látek na českém trhu a pomůže tak rychle ochránit zdraví těch nejdůležitějších, našich dětí,“ děkuje závěrem předsedkyně Výboru pro zdravotnictví PSP ČR **MUDr. Zdenka Němečková Crkvenjaš, MBA.**

TZ předsedkyně VZ k ST 504.pdf (Dokument PDF, 194 KB)

<https://www.psp.cz/sqw/cms.sqw?z=17798>